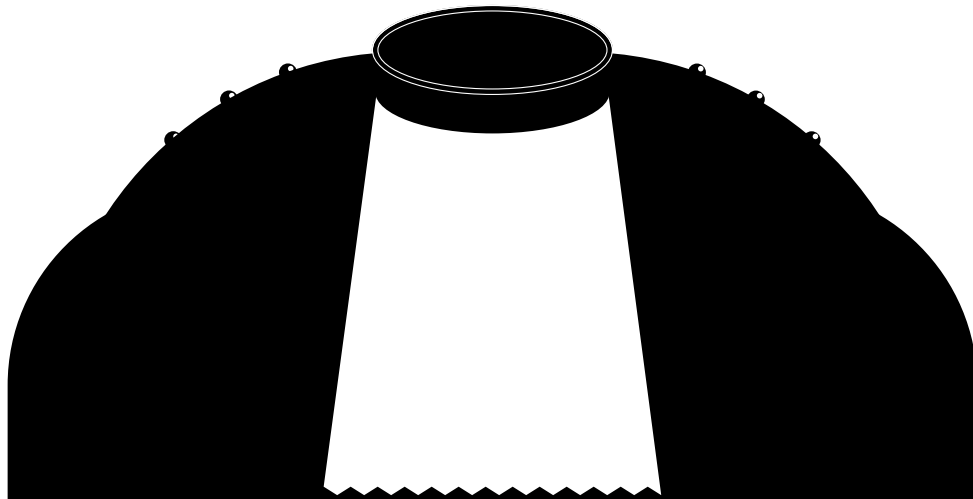

observant

ONAFHANKELIJK WEEKBLAD UNIVERSITEIT MAASTRICHT

JAARGANG 44 / 5 OKTOBER 2023

Nr5

FHML- hoogleraar voor de rechter

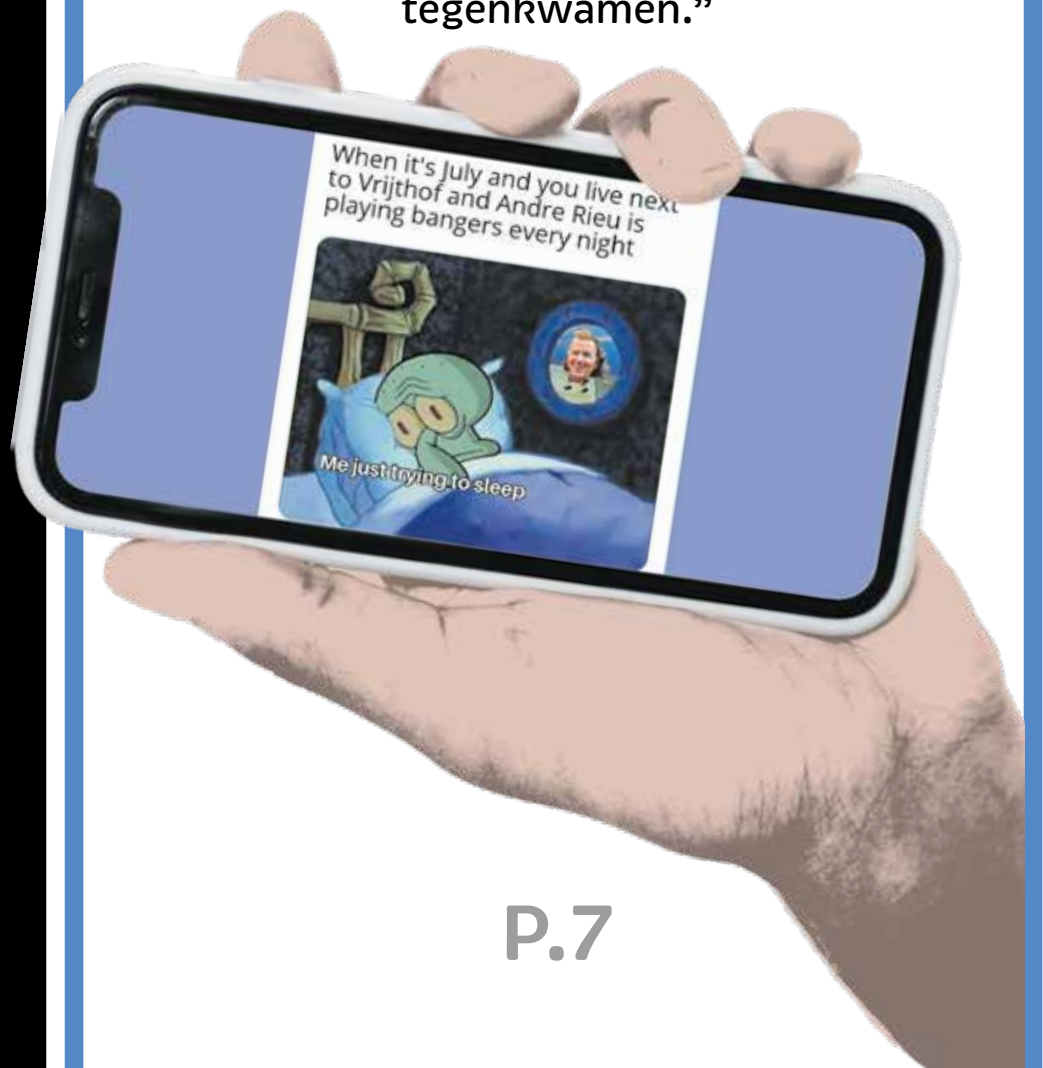
De UM ziet een patroon van wangedrag, de advocaat van de prof bestrijdt dat er sprake was van machtsmisbruik en seksuele intimidatie en heeft het over “een paar incidenten”.

P.5

Memestricht

Niet iedere student kan lachen om de grappen van de rechtenstudent achter Memestricht.

“Er kwamen zelfs een paar doodsbedreigingen, mensen zouden me ‘kapot’ maken als ze me op straat tegenkwamen.”

P.7

Spikeball, de overgevoegen hype uit Amerika, bestaat ook in Maastricht:

vaak op blote voeten, met een balletje en een kleine trampoline. De leden van Cactus zijn fanatiek en maken veel lol.

P.6

Riki Janssen

Nog voor de redactievergadering deze week begon, ging het er bij de koffiemachine al over: het plotselinge opstapen van de Nijmeegse rector van de Radboud Universiteit, enkele weken voor zijn pensioen. Aanleiding waren berichten in dagblad *de Gelderlander* over grensoverschrijdend gedrag dat in 2017 - hij was toen net rector - had plaatsgevonden. Hij zou twee opmerkingen hebben gemaakt tegen een medewerkster die volgens een externe commissie als seksueel intimiderend konden worden ervaren. De rector kreeg daarop een officiële waarschuwing, maar de universiteit bracht dat niet naar buiten.

Afgelopen week lag het alsnog op straat en buitelden de reacties in ons zusterblad *VOX* en *de Gelderlander* over elkaar heen. Twee Nijmeegse oud-decanen spraken in een opiniestuk van karaktermoord door de media op basis van een oude zaak. Tal van medewerkers reageerden weer furieus op de oud-decanen: hun stellige mening zou intimiderend werken en een open discussie over sociale veiligheid aan de RU in de weg staan.

redactioneel

En de Nijmeegse rector vertrok

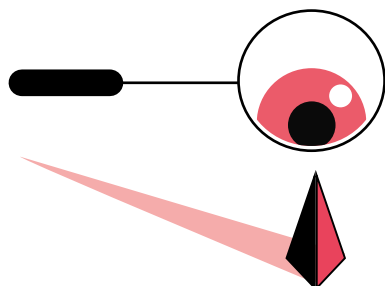
Het riep hier ter redactie vooral veel vragen op. “Is het terecht dat twee oud-decanen de media betichten van karaktermoord door deze kwestie die jaren binnenskamers bleef, aan de grote klok te hangen?” “Hoe kun je je ooit een goed oordeel vormen over een MeToo-zaak? We weten nooit van de hoed en de rand. Ook nu niet: wat waren bijvoorbeeld die twee opmerkingen die je volgens die commissie als seksueel intimiderend *kunt* ervaren (en dus misschien ook niet)?”

“En hoe is er met het slachtoffer omgegaan? De RU zegt dat de zaak goed is afgehandeld, zij ziet dat heel anders blijkt uit berichten in *de Gelderlander*.” En: “Moeten mensen niet een tweede kans krijgen, ook in MeToo-zaken?” “Waarom heeft de Nijmeegse Raad van Toezicht de afgelopen weken niet de hand in eigen boezem gestoken en laten weten dat er meteen na de waarschuwing zes jaar geleids open kaart had moeten worden gespeeld?” In de discussie die iedere vraag oproep, bewoog ik van de ene naar de andere kant. Bij bijna iedere genuanceerde reactie dacht ik: zit wat in. Ik bleek niet de enige, hoorde ik een dag later bij de koffiemachine waar het

onderwerp weer ter sprake kwam.

Het laatste woord hierover was en is nog lang niet gezegd, maar we moesten door. De deadline begon alweer wat te dringen, en dus haastten we ons langs de lijst van artikelen voor deze week. We stopten iets langer bij de rechtszaak die vorige week diende tegen de FHML-hoogleraar die dit voorjaar moest vertrekken nadat een commissie oordeelde dat hij zich schuldig had gemaakt aan seksueel grensoverschrijdend gedrag. Weer een MeToo-zaak. En ja, daar schrijven ook wij over. Het is een vervolg op onze eerdere berichtgeving en laat weer eens zien hoe anders partijen tegen dezelfde zaak aankijken: de universiteit die spreekt over “wangedrag”, de advocaat van de voormalige hoogleraar spreekt van “een paar incidenten” en “wederzijds gezoen”.

Wekelijks schrijft de hoofdredacteur van Observant over de belevenissen op de redactie

splinters

Een grappig voorval, een opvallend nieuwtje, iets interessants wat elders in het land gebeurde: het staat in deze rubriek. Bijdragen: Peter Doorakkers, Lotte van de Loo, Simon Wirtz

Onderzoekend stel

Het gebeurt al niet vaak dat twee promovendi op één gezamenlijk proefschrift promoveren, maar ons Leidse zusterblad *Mare* wist een nog zeldzamer voorbeeld boven water te halen: de Colombiaanse kunstenares Jully Acuña Suarez en de Portugese archeoloog Marcelo Marques Miranda zijn namelijk ook buiten de academia een stel.

Op 20 september promoveerden ze op hun gezamenlijk onderzoek naar de Kamëntšá, een inheemse bevolkingsgroep in Acuña Suarez' thuisland. Aansluitend verdedigden ze elk in een eigen zitting een deel van hun zeshonderd pagina's vuistdikke dissertatie.

Samenwerken “was soms wel lastig”, zegt Marques Miranda tegen *Mare*. “We hebben allebei verschillende werkritmes. Ik schrijf graag, Jully spreekt liever. Maar we hebben dezelfde ideeën en zijn er samen uitgekomen.” Het veldwerk verliep juist soepeler doordat ze samen waren, voegt Acuña Suarez toe: “We moesten contact onderhouden met veel verschillende mensen in die gemeenschap en dat was met zijn tweeën een stuk beter te doen.”

Rennen in Randwyck

Medewerkers en studenten in Randwyck moeten volgende week niet raar opkijken als een stoet hardlopers aan hen voorbijtrekt. Donderdag 12 oktober vindt namelijk de eerste Campusrun Maastricht plaats. Het vijf kilometer lange parcours loopt langs, maar ook door verschillende gebouwen in Randwyck, zoals bedrijven van Brightlands Health Campus (waaronder Medtronic), universiteitsgebouwen en het MECC, om vervolgens op het plein naast Bar Bistro SAAM te eindigen met een afterparty.

Hard rennen om de beste tijd te halen hoeft niet. “Het is geen wedstrijd”, laat de organisatie weten, “maar een *fun run*.” Het voornaamste doel is geld ophalen voor het Ronald McDonald Huis Maastricht. En wat is er ‘fun’ aan de ‘run’? “Onderweg kan de dorst gelest worden, en op verschillende locaties zijn feestelijke verrassingen.”

Geen hardloofpan? Wandelen is ook goed. Al meer dan tweehonderd deelnemers hebben zich inmiddels aangemeld bij de organisatie; van studenten tot medewerkers van verschillende bedrijven. Geïnteresseerden kunnen zich nog inschrijven op de website www.campusrunmaastricht.nl. Het startschot wordt gegeven door wethouder Hubert Mackus (economie/sport).

Puzzelen met de stadsmuur

Nee, het waren - in dit geval - niet de kanonnen van de Fransen, zoals studenten en UM-medewerkers die nog niet zo lang in Maastricht zijn zomaar kunnen vermoeden. Een deel van de 16e-eeuwse stadsmuur in het Maastrichtse stadspark werd instabiel. Vierenhalf jaar geleden stortte het in.

Nu is het eindelijk tijd voor actie. Afgelopen week liet de verantwoordelijke wethouder Frans Bastiaens de gemeenteraad weten dat de muur vanaf oktober weer opgebouwd wordt. Daar komt wel wat bij kijken: niet alleen moet aarde rondom de muur worden afgevoerd, ook het water - inclusief vissen en schildpadden - in de vijver voor de muur moet tijdelijk weg. De vissen zullen voortaan in de Maas nieuwe vrienden maken, de schildpadden verhuizen naar een opvangcentrum.

Aangezien het om een historisch bouwwerk gaat, is ook de restauratie zelf gecompliceerd. Elke afgebrokkelde steen wordt genummerd en tijdelijk opgeslagen in de lege vijver. Na de winter bouwt men de muur als een puzzel weer op.

“Het gaat er weer precies zo uitzien als voor de instorting”, zei de wethouder onlangs tegen *De Limburger*. Zes miljoen euro is begroot voor het project, al is de verwachting dat het zeker duurder kan uitvallen. Eind 2024 moet de muur klaar zijn.

“Verandering gaat nooit zonder slag of stoot” Nog veel vragen over vernieuwde bachelor psychologie

Volgend collegejaar gaat de vernieuwde bachelor psychologie van start. Onder meer de manier van toetsen en de rol van mentoren zullen aanzienlijk veranderen. Zowel docenten als studenten blijken nog met de nodige vragen en zorgen te zitten.

Niet meer worden afgerekend op een aantal “high-stake” tentamens in het MECC, maar een beoordeling van je leerproces gedurende het hele jaar. Dat is vanaf komend collegejaar het uitgangspunt voor nieuwe psychologiestudenten. Cijfers staan niet langer centraal, maar feedback, zelfsturing en reflectie. Dit alles wordt vastgelegd in een portfolio; aan het eind van het jaar beoordeelt een commissie of de student zich voldoende heeft ontwikkeld.

Het zogeheten programmatisch toetsen is – naast dat studenten uit meerdere specialisaties kunnen gaan kiezen (de Maastrichtse opleiding had die mogelijkheid als enige in Nederland nog niet) – een van de grootste veranderingen in de vernieuwde bachelor. Het past binnen de nieuwe ‘toetscultuur’ waar de UM universiteitsbreed naartoe wil. Vorig jaar werd een vergelijkbaar systeem al ingevoerd bij de bachelor geneeskunde.

Toch klonken er nog de nodige kritische geluiden tijdens de jongste vergadering van de faculteitsraad, twee weken geleden, en tijdens een ‘Town Hall meeting’ voor docenten

afgelopen week. Bijvoorbeeld over de rol van mentor, die met name in het eerste jaar veel belangrijker wordt. Als een ‘coach’ zal deze een vast groepje van twaalf studenten het hele jaar intensief begeleiden, maar tegelijkertijd ook als een van hun tutoren fungeren.

Is dat niet conflicterend, luidden de zorgen van wp-raadsleden. “Van de ene kant probeer je iemand te helpen, maar je moet diegene ook beoordelen. Als je een persoonlijke band opbouwt is het lastiger om te moeten zeggen ‘dit is niet goed genoeg.’” Bovendien: een jaar lang intensief werken met hetzelfde groepje, zorgt dat niet voor frictie, vroegen studentleden zich af. “Tijdens onderwijsgroepen heb je nu altijd studenten die zich er makkelijk vanaf maken, of zich ‘verstoppen’, aldus een van hen.

Andere zorgen: neemt de kans op fraude met AI niet toe als examens met toezicht aan belang verliezen en er meer verslagen en presentaties zijn? Hoe blijf je studenten stimuleren die juist beter presteren dankzij de competitie om een hoog cijfer? Wat voor gevolgen heeft het ontbreken van een gemiddeld cijfer wanneer je elders een master wilt doen?

Ja, er zullen zeker nog de nodige discussies over dit soort zaken volgen, laat Herco Fontein, coördinator van de bachelor psychologie, aan de telefoon weten. “We gaan heel wat anders vragen van studenten én docenten. Dit

soort veranderingen gaan nooit zonder slag of stoot, het hoger onderwijs is nu eenmaal nogal conservatief. Maar het is wel nodig. De nieuwe aanpak sluit goed aan bij de competenties die psychologiestudenten moeten leren: zelfregulatie, weerbaarheid, omgaan met feedback.”

En ook voor docenten is de nieuwe rol gunstiger, zegt hij. “In plaats van vierhonderd examens nakijken, bespreek je de resultaten nu uitvoerig met een klein groepje studenten. Dat lijkt me dankbaarder werk. Bovendien: in het nakijken van opdrachten gaat nu vaak nog onnodig veel tijd zitten. Dat kan minder.” Maar is dit niet een verkapt bezuiniging op onderwijsuren, zoals tijdens de Town Hall meeting gevraagd werd? Fontein: “Nee, dat kun je niet zeggen. De uren zullen nagenoeg gelijk blijven. Het is vooral de bedoeling dat ze niet toemen en er meer flexibiliteit is. En docenten die geen mentor worden, verliezen wellicht onderwijstijd in de bachelor, maar kunnen bijvoorbeeld meer lesgeven in de master.”

Volgende week discussieert de faculteitsraad verder, later dit jaar wordt er gestemd over de precieze invulling van het nieuwe onderwijsplan. Ook was dit zeker niet de laatste Town Hall meeting over het onderwerp, verzekerde decaan Harald Merkelbach tijdens de bijeenkomst.

Dennis Vaendel

Politieke luchtkastelen

“

Terwijl megalomane techdictator Elon Musk (voorheen: ondernemer) het mondiale politieke en militaire strijdtonel beïnvloedt, staan bij ons de Tweede Kamerverkiezingen voor de deur. Regeren en besturen zoals het hoort: via gekozen volksvertegenwoordigers. Volgens de koninklijke weg, om mij een paradoxale beledsprak te permitteren. Maar dan moeten we die verkiezingen wel serieus nemen.

In ons versnipperde politieke landschap is het telkens spannend wie nu weer met de winst gaat strijken. Of we de weg voorwaarts vinden in het achterlopen van charlatans die zeltjes werven als volleerd rattenvangers van Hamelen? Ik weet het niet. Weer een nieuwe partij oprichten dan maar? Achter in de rij aansluiten graag. We zien splinterpartijtjes verder versplinteren. Ook niet best: die talloze afsplitsers. Gelukkig wel met namen alsof ze zo uit een roman zijn weggelopen: Almekinders, Ransijn, Dinklo. Dat maakt het wel weer een beetje goed. De onvermijdelijke Henk Krol niet te vergeten (leeft-ie nog?).

En ja, zo komen we tot de kernvraag van de Nederlandse politiek anno 2023: *what's in a name* (voorheen: *nomen est omen*)? Democratie of Demagogie? Een kniesoor die daarover valt. Wat te denken van clubs die feitelijk Stilstand propageren maar in naam Beweging veinzen? Het NSC dan. Welke briljante spindoctor heeft dat bedacht? Heel sexy naam, hoor. Voor een koeriersbedrijfje. De nieuwste loot aan de stam die politiek opportunisme heet, is je partijprogramma een stoere titel meegeven maar het niet laten doorberekenen door het Centraal Planbureau. Met zo'n daad van opperste lafheid kan ik het ook. ‘De bijstandsuitkeringen verdubbelen. Alle overheidsdiensten gratis. Belastingen verlagen.’ Nog wat ferme taal uitslaan over migratie. Ik zeg hup, een zeteltje of 25. Want bewonderaars van luchtkastelen, daarvan hebben we er in Nederland kennelijk meer dan genoeg.

”

Sander Jansen,
universitair hoofddocent
aan de rechtenfaculteit

Kledingruil FPN: “Duurzaam, en je bespaart ook nog eens geld”

Kledingswap UNS40 Foto: Joey Roberts

Een opvallend gezicht op het ‘onderwijsplein’ in UNS40 woensdagochtend: tussen de achter hun laptop werkende studenten staat een aantal rekken gevuld met shirts, broeken en hoodies. Medewerkers en studenten kunnen er deze woensdag en donderdag kleren ‘swappen’: een kledingstuk dat je niet meer draagt (maar wel nog in prima staat is) inruilen voor een ‘afdan-

kertje’ van een ander.

Een initiatief van het vorig jaar door studenten opgerichte Green Team van de faculteit psychologie en neurowetenschappen (FPN), dat zich – inmiddels samen met medewerkers – inzet voor een duurzamere faculteit. “Voor de zomer hielden we ook al een kledingswap, dat was toen een groot succes”, zegt psycholo-

giestudent Amelie Schleifer, lid van het team, zittend aan een tafeltje naast de kledingrekken. “Dit collegejaar willen we het maandelijks gaan doen. Hopelijk kopen mensen dan minder vaak kleren, maar halen ze hier iets ‘nieuws’. Duurzaam, en je bespaart er ook nog eens geld mee.” Niet-geruilde kleding zal gedoneerd worden aan een (nog nader te bepalen) goed doel. DV

serie: maatschappelijke impact van onderzoek

Nieuwe werkwijze van huisartsen slaat aan

Een publicatie in *Nature* of *The Lancet* is tegenwoordig minder belangrijk dan de maatschappelijke impact van de bevindingen. Wat heeft onderzoek aan de UM in de afgelopen jaren teweeggebracht? Deze week: hoe een Maastrichtse studie in zeven huisartspraktijken uitgroeide tot een beweging met meer dan honderd praktijken.

Rowan Smeets Foto: Ellen Oosterhof

In de afgelopen tien jaar hingen vijfhonderd huisartsen onder de vijftig jaar hun praktijk aan de wilgen. Alleen al in 2021 waren dat er 101, blijkt uit een peiling van de Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV). Ofschoon praktijkondersteuners steeds meer zorg voor hun rekening nemen in de praktijken, waaronder ggz en diabeteszorg, gaat driekwart van de huisartsen gebukt onder hoge werkdruk. Dat heeft te maken met gebrek aan personeel, dat in de uithoeken van het land het hoogst is, maar ook met de vergrijzing. Mensen worden ouder, wonen langer thuis en doen steeds vaker een beroep op de huisarts. Om de werkdruk terug te dringen, heeft onderzoeker Rowan Smeets samen met collega's een nieuwe werkwijze en visie op huisartsenzorg ontwikkeld, die TARGET wordt

genoemd. Dit in opdracht van zorggroep Drenthe. Het begon met een pilot onder zeven huisartspraktijken in Drenthe, die zich inmiddels als een veenbrand over de provincie heeft verspreid: nu hebben 119 praktijken de nieuwe manier van werken overgenomen. Ook buiten Drenthe groeit de belangstelling.

Verslaving

Wat houdt TARGET in? Het klinkt misschien vreemd, maar huisartsen dienen zich eerst af te vragen wie hun patiënten zijn. En hoeveel zorg ze vragen, hoe vaak ze aan de lijn hangen of in de wachtkamer zitten. Dat

“Uit ons onderzoek blijkt dat 6 procent van de bezoekers 23 procent van alle zorg opslokt in een praktijk”

kunnen huisartsen in beeld krijgen met Maastrichtse software, die hun patiëntenbestand analyseert. Smeets: “Uit ons onderzoek blijkt dat 6 procent van de bezoekers 23 procent van alle zorg opslokt in een praktijk. Van deze 6 procent heeft tweederde langdurige zorg nodig, voor bijvoorbeeld diabetes of COPD. De rest, eenderde, bestaat tot onze

verrassing uit vijftigers of jonger. Die blijken vooral te kampen met mentale problemen zoals burnout”

Als eenmaal duidelijk is wie veel zorg opslokt, gaan huisartsen om de tafel met de patiënten van wie ze dat niet zouden verwachten, van wie ze het frequente bezoek op het eerste oog niet kunnen verklaren. Ze kampen bijvoorbeeld niet met een ziekte die steeds verder voortschrijdt, of die om andere redenen voortdurend in de gaten moet worden gehouden.

In de gesprekken met deze patiënten blijkt soms dat iets heel anders aan de hand is, zegt Smeets. “De een heeft schulden, de ander gaat gebukt onder een verslaving. En is dus beter af met hulp van de gemeente of van een verslavingsarts. Het zorgt tegelijk voor minder werkdruk. Belangrijk hierbij is dat huisartsen beschikken over een uitgebreid zorgnetwerk met hulpverleners uit andere disciplines. Sommige praktijken hebben speciaal daarvoor een netwerkcoördinator in hun praktijk aangewezen.”

Autonomie

Zo houden huisartsen meer tijd over voor patiënten die wel veel zorg nodig hebben. Al valt er nog meer winst te behalen door de teugels van de protocollen te laten vieren. “Diabetespatiënten moeten vier keer per jaar op controle volgens de landelijke richtlijnen. En voor degenen die de ziekte minder onder controle hebben, is dat ook verstandig. Maar voor wie gezond eet, veel beweegt en de juiste medicatie krijgt, kan één keer per jaar ook genoeg zijn. Zorgverzekeraar Zilveren Kruis doet mee met het TARGET-programma en geeft huisartsen meer vrijheid en autonomie om de zorg naar eigen wens in te richten.”

Bovendien kunnen veel controles ook via het beeldscherm of thuismonitoring plaatsvinden. “E-Health biedt een hoop kansen op dit vlak.” Maar de kernvraag is: lukt het om de werkdruk terug te dringen? “Dat valt niet mee”, zegt Smeets, “in een tijd waarin het aantal complexe patiënten toeneemt en het zorgpersoneel steeds schaarser wordt. Sommige huisartsen kregen meer tijd voor patiënten, maar anderen niet. We gaan binnenkort evalueren. We proberen vooral het werkplezier te verbeteren, want dat verlicht de werkdruk aanzienlijk. Vooral de autonomie, de afgenomen registratieplicht op last van verzekeraars en het gevoel zinvol bezig te zijn, waarderen huisartsen zeer.”

Zuid-Limburg

Rowan Smeets en collega's krijgen wekelijks vragen van huisartsen, zorgverzekeraars en medisch specialisten over TARGET. “De Raad voor de Volksgezondheid & Samenleving heeft het project als een goed voorbeeld aangemerkt en Zilveren Kruis wil de werkwijze na Drenthe misschien ook elders introduceren. Vanuit andere provincies is er al heel veel belangstelling, waaronder Limburg, waar veel ouderen wonen. En waar TARGET goed zou passen.”

Maurice Timmermans

achtergrond

Ontslagzaak hoogleraar die zich volgens UM schuldig heeft gemaakt aan seksueel ongewenst gedrag

Rechter: “Waarom begeeft u zich met uw positie in dit soort situaties?”

Na onafhankelijk onderzoek besloot de Universiteit Maastricht afgelopen mei een hoogleraar van de faculteit Health, Medicine and Life sciences te ontslaan wegens seksueel ongewenst gedrag. Nu, vier maanden later, staan beide partijen voor de rechter. De UM houdt vast aan een patroon van wangedrag, de advocaat van de prof bestrijdt dat er sprake was van machtsmisbruik en seksuele intimidatie en heeft het over “een paar incidenten”.

Ligt er voldoende op tafel voor ontslag en is er sprake van ernstig verwijtbaar handelen? Daar moet de rechter zich over buigen. Afgelopen donderdag vond de zitting plaats in de rechtbank van Maastricht. De arbeidsjurist van de UM somt de bevindingen op: een seksuele relatie met een ondergeschikte, ongewenst zoenen en aanraken van borsten, vragen of een student bij hem thuis bleef slapen, misbruik van drugs en alcohol. “Hij liet tot diep in de nacht toe dat studenten bij hem thuis kwamen”, klinkt het. “En daarbij vindt de UM het totaal niet relevant wie de zoenincidenten begon. De vraag is: ‘Hoe raak je hierin verzeild, gelet op je rol en positie aan de universiteit?’” De UM-jurist vraagt zich hardop af of er geen alternatieven waren dan de student uit te nodigen voor een overnachting bij hem thuis. “Als ze dronken was, had hij ook een taxi kunnen regelen.” De termen machtsmisbruik en seksuele intimidatie vallen. Daarbij maakt het volgens de jurist niet uit of de slachtoffers 18 of 29 zijn. “Hij heeft niet gehandeld als een goed werknemer. De UM moet een veilige haven zijn voor alle medewerkers en studenten, dat wordt hem zwaar aangerekend.”

Mee op stap

Meldingen over ongewenst gedrag kwamen ongeveer een jaar geleden binnen bij de Universiteit Maastricht. Na een onafhankelijk onderzoek door bureau Partners in Integriteit besloot de UM de hoogleraar te ontslaan. Er waren “meer gevallen van seksueel ongewenst gedrag aan het licht gekomen”, stelde de universiteit op 8 mei in een bericht op intranet. De precieze feiten, wanneer met wie en waar iets heeft plaatsgevonden, komen tijdens de zitting niet ter sprake. *Observant* sprak in mei al uitgebreid met vier betrokkenen (de meesten waren oud-student en gingen later bij de hoogleraar werken). “Eigenlijk voelden alle vrouwelijke studenten zich ongemakkelijk bij

hem,” zei een van de geïnterviewden. “Hij ging mee op stap, gedroeg zich als een van ons. Hij gaf ook graag rondjes.” Een ander vulde aan: “Je werd gewoon dronken gevoerd.” Twee spraken er van opdringerigheid en ongevraagd zoenen, maar dat ontkende de hoogleraar destijds in een reactie aan *Observant*. Volgens hem was het “nimmer ongevraagd”. Een andere geïnterviewde sprak geregeld met hem af, vooralsnog met wederzijdse instemming. Toen ze er een punt achter zette, accepteerde hij geen ‘nee’, vertelde ze. De prof zou haar hebben geïntimideerd, maar dat ontkent hij. Ook nu, tijdens de zitting, zegt hij: “Ik dacht dat we er goed uit waren gekomen.”

Brugklassers

Zijn advocaat vertelt dat de hoogleraar “zwaar gebukt” gaat onder de zaak en meeleeft met de melders, maar dat de UM niet moet doen alsof de man al zijn hele academische carrière de mist in gaat: “Een paar incidenten op duizenden zakelijke relaties met studenten en collega’s”. Van seksuele intimidatie is volgens hem geen sprake, “het hangt er vanaf of iets gewenst of ongewenst is; mijn cliënt toont aan dat het ging om gewenst”. De relatie met een ondergeschikte had gemeld moeten worden, geeft hij toe, maar het is geen reden voor ontslag. De advocaat vindt “de psyche van vrouwen in dit soort zaken moeilijk te begrijpen als man. Het zijn toch volwassenen? Er zijn regels, vertrouwenspersonen, et cetera, waarom is daar geen gebruik van gemaakt?” Ook eerder tijdens de zitting hamerde de raadsman hierop: “Waarom hebben ze jarenlang hun mond gehouden? ‘t Zijn geen brugklassers, ze kunnen het gedrag toch bespreekbaar maken?” Even later verbetert hij zichzelf: “Wat de opmerking over de psyche betreft, het was wat ongelukkig geformuleerd, ik bedoelde dat ik daar geen mening over mag hebben.”

Recherchebureau

De hoogleraar heeft nogal wat aan te merken op het integriteitsonderzoek van de UM. Hij zou zich onvoldoende hebben kunnen verdedigen en verwijt het bureau onzorgvuldigheid. Zijn advocaat: “We kregen te horen dat iemand een melding had gedaan vanwege dit of dat in een café in 2015, maar dan wil je toch weten wie die persoon is?” Het kostte hen naar eigen zeggen veel moeite om namen te krijgen van de onderzoekscommissie (“recherchebureau”). Bovendien zegt de advocaat dat ze pas laat geconfronteerd werden met een geluidsopname die blijkbaar al een hele tijd in bezit was van de commissie. Wat er op de tape staat, wordt niet gezegd, maar *Observant* vernam eerder dat de prof daarin zou hebben toegegeven dat hij vrouwen, werkzaam aan de UM, seksueel heeft misbruikt.

Voorbeeldfunctie

Voor de UM is er geen twijfel: de hoogleraar heeft zich in een positie geplaatst “waarin een wetenschapper met een publieke- en voorbeeldfunctie zich nooit had mogen begeven. De impact op betrokkenen is enorm. Je had mogen verwachten dat hij anders had gehandeld, als docent, als leidinggevende.” De rechter mengt zich slechts een enkele keer, ze wil van de prof weten waarom hij zich met zijn positie in dit soort situaties heeft begeven. Hij neemt zelf het woord: Ja, hij had studenten uitgenodigd om iets te drinken, maar “ik ben niet de enige die borrels regelde”. Twee, drie jaar lang ging hij mee op stap, “leuk, maar niet heel vaak, en dat heeft twee keer geresulteerd in gezoen, wederzijds”. De rechter: “U werd op een bepaald moment hoogleraar, wat betekent dat dan? Dat u niet meer met studenten gaat borrelen, dronken wordt of tot laat in de nacht (...)? Kun je dat als hoogleraar niet meer doen en als hoofd-docent wel?”

De prof: “Ik werd afdelingshoofd, het werd serieuzer, je krijgt meer verantwoordelijkheid.”

Wat de relatie met een jongere medewerker betreft, vraagt de rechter: “Heeft u niet gedacht: ‘Dat moet ik niet doen?’” De prof: “Ja, dat hebben we tegen elkaar gezegd. We kennen elkaar al zes jaar, we hadden het gezellig, konden goed praten.” “En ben je dan opeens geen hoogleraar meer?”, houdt de rechter hem voor. “Het was privé, ik zag haar als mens.” Zijn advocaat benadrukt dat zo’n relatie niet verboden is.

Herplaatsing

De UM eist ontslag zonder transitievergoeding. Van herplaatsing binnen de universiteit, bij de psychologiefaculteit bijvoorbeeld, op een “lager niveau”, zoals de advocaat van de prof voorstelt, wil de UM niets weten. “Hij heeft voor zijn werk toegang nodig tot de labs van de FHML, dan komt hij daar nog steeds over de vloer.”

Over vier weken volgt de uitspraak.

reportage

Een potje spikeball op een van de sportvelden van de Geusselt Foto: Joey Roberts

“Ik had er nooit van gehoord, nu speel ik het elke dag”

Het is een druilerige donderdagavond. Toch heeft een tiental leden van de spikeballvereniging Cactus zich verzameld op het sportveld. Sommigen op schoenen met noppen, anderen op blote voeten. De training begint met een kleine opwarming; een rondje rennen. Daarna worden de netten gespannen over een kleine ronde constructie, die iets wegheeft van een trampoline. De leden verdelen zich over het veld. Het spel begint.

Het spel

Spikeball of, zoals het ook wordt genoemd, Roundnet, is komen overwaaien uit de Verenigde Staten. Inmiddels begint het in Nederland ook aardig populair te worden. In Maastricht bestaat de studentenvereniging nu ongeveer vier jaar. Yuan Tjiam (31) is sinds een jaar de trainer, als enige werkende tussen alle studenten, en tegelijkertijd ‘aanvoerder’ van de ‘blotevoetenclub’. Glijd je dan niet snel uit? “Op nat gras zoals vandaag wel, maar zelf heb ik het gevoel dat ik zo wendbaarder ben.” Enthousiast staat hij klaar om te beginnen. “Iedereen is te laat, omdat het regent. Het zijn mietjes,” zegt hij lachend. Terwijl er nog wat leden komen aanwaaien, zijn de anderen al begonnen. Vier netten met bij elk net vier mensen. Met een klein geel balletje, ter grootte

van een sinaasappel, wordt overgegooid. Niemand staat stil; er wordt gerend, gedoken en gesprongen. Tjiam legt uit: “Je speelt twee tegen twee. Eerst wordt de bal geserveerd door deze op het net te slaan. Daarna mag het andere team de bal maximaal drie keer raken, waarbij de laatste keer weer op het net *gesmasht* moet worden. Na het serveren zijn er geen vaste plekken meer; iedereen mag om het net heenrennen.” Het raken van de bal gebeurt overigens niet alleen met de hand, het hele lichaam wordt ingezet. “Als je wilt voorkomen dat de bal op de grond komt wanneer je tegenstander deze op het net heeft geslagen,

gebruik je je hele lichaam om dit tegen te houden,” zegt Tjiam.

Teamspirit

Waar Tjiam de trainingen verzorgt, is de 21-jarige Nicolas Manneback (bachelor European Studies) als voorzitter verantwoordelijk voor alles eromheen; van toernooien tot barbecues. Begin dit jaar heeft hij een groepsapp aangemaakt met alle leden. “Buiten de trainingen kunnen we ook spelen met spullen, die je dan leent van de vereniging. Als iemand zin heeft om te spelen, hoeft degene maar een bericht in de groep te sturen. Er zijn altijd wel liefhebbers.” Teamspirit is voor Manneback ook belangrijk. “Dat zit hier wel goed. Iedereen is vriendelijk, wat ook handig is tijdens

het spelen. Er is namelijk geen scheidsrechter; je moet er dus samen uitkomen. Meestal lukt dat wel.” Daarnaast moeten de teams ook samen beslissen wanneer het spel voorbij is. Soms is dat wanneer een team als eerste 15 punten heeft, andere keren stopt het spel pas bij 21 punten.

Verschillende niveaus

De niveaus binnen de groep zijn zeer uiteenlopend. Manneback is zelf een jaar geleden begonnen zonder enige kennis over het spel. “Een vriend nodigde me uit om mee te komen doen. Ik had er nog nooit van gehoord, nu speel ik het elke dag.” Volgens hem is het een sport waar je snel goed in kunt worden. “Ik was niet zo goed toen ik begon, maar binnen twee maanden had ik het wel onder de knie.” Hoe gaat dat dan in teamverband met al die verschillende niveaus? Trainer Tjiam heeft daar iets op bedacht; “De spelers zijn opgedeeld naar niveau. Omdat er vier netten zijn, zijn er vier niveaus. Wanneer een team wint, mag het doorschuiven naar het volgende net en dus naar een hoger niveau.” En wie dacht dat dit alleen een spel was, heeft het mis. Er worden op zowel nationaal als internationaal niveau competities georganiseerd. Vorig jaar was er bijvoorbeeld een in Praag.

Vrouwen

En hoe zit het met de verdeling tussen mannen en vrouwen? De vereniging telt ongeveer twintig leden, onder wie vijf vrouwen. Eén van hen is de 21-jarige UCM-studente Elena Theile, die deze avond als enige vrouw tussen al dat testosteron aan het spelen is. “Het maakt mij niet uit dat er meer mannen zijn. Ik voel me niet minder.” Ook Theile kende de sport eerst niet. “Vroeger tenniste ik, maar na COVID wilde ik eens iets anders proberen. Op de website van UM sport zag ik Spikeball. Het leek me wel leuk.” En die verwachting kwam uit, want ook al is iedereen fanatiek, tijdens de training draait het volgens Theile nog steeds om één ding: lol maken.

Lotte van de Loo

Feiten

1 Uitvinder: Amerikaanse Jeff Knurek in 1989. Combinatie van volleybal- en badmintontechnieken

2 Twee tegen twee

3 Principe: Aan het begin van het spel serveert team A vanaf de serveercirkel de bal door deze in één beweging op het net te slaan. Team B mag de bal dan maximaal drie keer aanraken, vóór deze weer op het net terecht moet komen. Daarna mag team A weer (maximaal drie aanraken).

4 Na serveren zijn er geen afgebakende grenzen. Iedereen mag om het gehele net lopen.

5 Spelers die de bal niet hebben, mogen niet in de weg lopen.

6 Het hele lichaam mag gebruikt worden om de bal te raken.

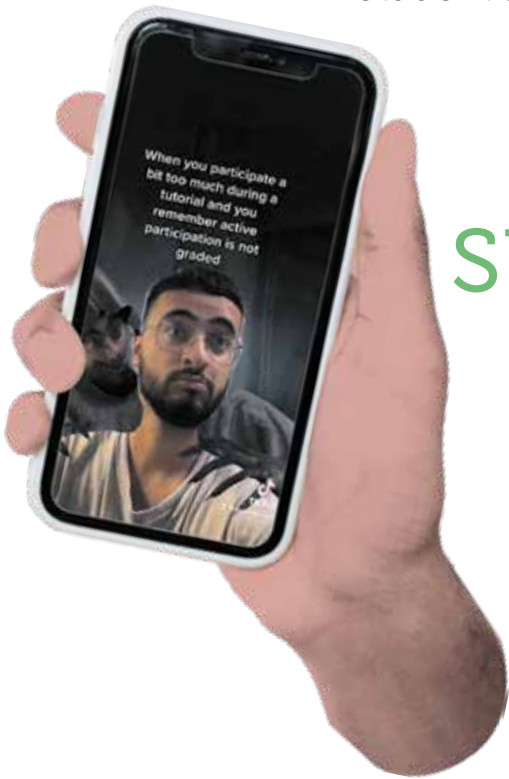
7 Punten: Je scoort als je de bal zodanig op het net slaat dat het andere team deze niet meer kan vangen en de bal op de grond belandt.

8 Einde spel: 15 of 21 punten

In deze serie zet *Observant* de schijnwerpers op studentensportverenigingen. En deze keer niet de welbekende sporten als voetbal, tennis en hockey, maar minder bekende als spikeball, lacrosse, ultimate frisbee en gaelic games. Zowel de sporters zelf als de trainers komen aan het woord.

Student achter het populaire *Memestricht* werd een bekend gezicht

“Sommige studenten vinden alles grappig, behalve als het over henzelf gaat”

Studenten die op de foto willen, herkend worden door professoren: door zijn populaire instagrampagina *Memestricht* – met op het hoogtepunt een kleine twintigduizend volgers – is rechtenstudent Kevin Mousa de afgelopen jaren een bekend gezicht geworden binnen de UM. Maar er zijn ook keerzijden: “Ik kreeg berichtjes van mensen dat ze me ‘kapot’ gingen maken als ze me zouden tegenkomen.”

Veel studentensteden hadden er al eentje: een populaire pagina met memes – grappig bedoelde plaatjes en filmpjes, waar de humor vaak zit in herhaling en herkenbaarheid – over het lokale studentenleven. Waarom Maastricht nog niet, vroeg Kevin Mousa (geboren in Nederland, opgegroeid in Duitsland en Frankrijk) zich eind 2018 af. “Als fan van memes vond ik dat best jammer. Dus besloot ik zelf een pagina op Instagram aan te maken: *Memestricht*.”

Met succes, want met meer dan 15 duizend volgers kun je de pagina inmiddels gerust een begrip onder Maastrichtse studenten noemen. “Het waren er op een gegeven moment zelfs 18 duizend, maar als je in een drukke periode een tijdje niks *post*, neemt het aantal redelijk snel af”, vertelt Mousa. Op straat en op de universiteit wordt hij regelmatig herkend als ‘die guy van *Memestricht*’. “Vooral door studenten, die soms zelfs een *selfie* met me willen maken. Maar af en toe zijn het ook docenten die me tijdens een college aanstaren en na afloop vertellen dat ze de memes weleens bekijken.”

Niet dat het hem om de aandacht is te doen, zegt Mousa, hij wil vooral graag mensen vermaken. “De eerste paar jaar wist zelfs niemand wie er achter *Memestricht* zat. Dat was wel grappig, soms hoorde ik studenten om me heen speculeren over wie het zou zijn.” Het mysterie eindigde toen hij in 2021 begon met het plaatsen van korte filmpjes waarin hij zelf verschijnt. “Zulke filmpjes, in de stijl van TikTok, werden toen steeds populairder en ik had ontzettend veel ideeën. Dan maar niet meer anoniem, dacht ik.”

Stereotypen

Inmiddels zijn er honderden memes op de pagina te vinden, niet zelden met meer dan duizend *likes* en tientallen reacties. Ze gaan over dure studentenkamers, studeren in de UB of examens in het MECC tot het Nederlandse weer, carnaval en André Rieu. “Ik haal inspiratie uit dingen die ik meemaak op de universiteit of in de stad, of uit verhalen van vrienden. Zodra ik een idee heb, ga ik meteen achter mijn laptop zitten en plaats ik het.” De humor zit soms in stereotypen, bijvoorbeeld dat Belgen altijd hard praten in de UB, of dat er alleen rijke Duitsers studeren bij SBE. “Dat is soms wel aftasten: wat vinden mensen leuk en wat niet? Gelukkig zijn de reacties meestal positief en kunnen juist degenen die op de hak genomen worden erom lachen.”

Doodsbedreigingen

Maar niet alle grappen vallen goed. Zo deed dit voorjaar een filmpje over de Faculty of Arts and Social Sciences (FASoS) veel stof opwaaien. Hierin is Mousa te zien terwijl hij achtervolgd wordt door politieauto's met

zwaaiende sirene bij de tekst “Als je ‘that's gay’ zegt bij FASoS”. Mousa: “In mijn ogen vrij onschuldig en duidelijk een grap over de ‘cancelcultuur’. Maar ironisch genoeg ontving ik juist op deze meme heftige reacties. Mensen stuurden me *DMs* (privéberichten via Instagram, red.) waarin ze me discriminerend of xenofob noemden, of vertelden dat ze een melding bij de universiteit gingen indienen, omdat ik er vanaf getrapt moest worden. En er kwamen zelfs een paar doodsbedreigingen, mensen zouden me ‘kapot’ maken als ze me op straat tegenkwamen.” *Observant* kon deze berichten niet inzien; ze zijn, zegt Mousa, deels achteraf verwijderd door de verzenders en bij de rest deed hij dat zelf, omdat hij “ze niet meer wilde zien.”

Grens trekken

“Soms is het van tevoren lastig in te schatten wanneer je over het randje gaat. Als er erg veel negatieve reacties op komen, verwijder ik een meme vaak. Ik ben er niet op uit om mensen te kwetsen. Maar in dit geval trok ik een grens. Ik dacht ‘Wat gaat er nu te ver: mijn meme of die reacties?’ Bovendien: je mag me haten, maar volg me dan niet. Het was maar een klein aantal mensen dat fel van leer trok; er waren ook veel positieve geluiden. Ik kreeg tientallen *DMs* van mensen die schreven dat ze me steunden en dat ik me vooral niet moest laten intimideren.” Aan stoppen heeft hij dan ook niet gedacht. “In het begin had ik er wel wat moeite mee, maar spijt heb ik nooit gehad. Ik merkte ook dat mensen online van alles schrijven, maar ‘in het echt’ niks durven te zeggen als ze je op straat herkennen. Ik besloot: met die heftige reacties op Instagram moet ik dan maar leren

leven.”

Ook al verschijnen die steeds meer, zegt hij. “Maar wel alleen in specifieke gevallen, in het bijzonder als het over FASoS en het University College Maastricht (UCM) gaat. Vaak zijn de reacties afkomstig van studenten die, afgaande op hun profiel, heel tolerant en een groot voorstander van vrijheid van meningsuiting zouden zijn. Maar dat geldt blijkbaar alleen zolang je opvatting in hun straatje past. Ik probeer memes te maken over alle faculteiten, opleidingen en nationaliteiten. Zolang het over anderen gaat is alles grappig, maar als het over henzelf gaat niet meer.”

Opvolger

Momenteel is Mousa bezig met de laatste loodjes van zijn master European Law. Gaat hij daarna door met memes maken? Wel op TikTok, waar hij een ander kanaal heeft met filmpjes die niet alleen op het studentenleven zijn gericht. Maar niet meer voor *Memestricht*, want die pagina droeg hij deze zomer over aan een andere student. “Omdat ik zelf waarschijnlijk niet meer veel in Maastricht en op de universiteit zal zijn binnenkort.” Zijn opvolger blijft (voorlopig) anoniem. “Hij zag ook hoe heftig de reacties kunnen zijn.”

nieuws

Drie miljoen EU-subsidie voor Maastrichtse politicologen

De mondiale samenwerking moet weer uit het slop

De klimaatafspraken in Parijs komen maar niet van de grond, de opkomende economieën kiezen meer en meer hun eigen koers, en een internationale organisatie als de OVSE is grotendeels stilgevallen. Hoe kan de EU de mondiale samenwerking nieuw leven inblazen? Onder leiding van Maastrichtse politicologen gaan veertien universiteiten en een handvol denktanks op zoek naar antwoorden. Afgelopen zomer trok de EU er drie miljoen euro voor uit.

In december 2015 is het Akkoord van Parijs gepresenteerd, waarin uiteindelijk 195 landen afspraken om de opwarming van de aarde te stoppen. In datzelfde jaar zijn de Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties op papier gezet, eveneens een imposant staaltje van mondiale samenwerking.

Maar in 2016 slaat de stemming om en is *global governance* vaak ver te zoeken. In dat jaar komt Donald Trump aan de macht met als motto 'America first', stapt Groot-Brittannië uit de EU en bekoelt de relatie van de EU met China, dat voor het eerst als een bedreiging wordt bestempeld. Samen met andere opkomende economieën (BRICS), waaronder Rusland en Brazilië, stipfelt China een eigen koers uit. Onlangs heeft het gremium besloten om zes nieuwe landen toe te laten, zoals Saoedi-Arabië en Iran. Dan is er nog het groeiend aantal populistische leiders, die niet altijd staan te springen om mondiale problemen samen aan te pakken. Dat gold voor Trump, maar ook voor de Braziliaanse president Bolsonaro, die zich weinig aantrok van de wereldwijde kritiek en grote delen van het regenwoud kapte. Ook Orbán strooit maar al te vaak zand in de internationale motor, onder meer doordat de Hongaar weigert om de mensenrechten in China ter discussie te stellen.

Coronavirus

Hoe kan de EU de mondiale samenwerking weer op gang helpen? Hoe kun je de internationale orde efficiënter maken, en robuus-

Foto: Flickr/Digitalexander

ter en democratischer? Dat zijn de leidende vragen van het internationale onderzoeksproject ENSURED, waarvoor de EU onlangs drie miljoen euro vrijmaakte. Onder leiding van de Universiteit Maastricht doen veertien universiteiten mee, maar ook verschillende denktanks en maatschappelijke organisaties. Op 1 november is de aftrap.

Het project bestaat onder meer uit casestudies in vijftien internationale organisaties als de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), zegt coördinator Hylke Dijkstra, hoogleraar internationale veiligheid en samenwerking bij de faculteit cultuur- en maatschappijwetenschappen. Die organisaties hebben zeer te lijden van het gebrek aan globale samenwerking.

Neem de Organisatie voor Samenwerking en Veiligheid in Europa (OVSE), zegt Dijkstra. "De OVSE – met 57 deelnemende staten van Noord-Amerika tot Azië – stuurt waarne-

mers naar verkiezingen, maar sinds de oorlog in Oekraïne laten Rusland en Belarus die niet meer toe. De organisatie ligt zelfs grotendeels stil. Voor 2023 is er geen budget, en het voorzitterschap voor 2024 ligt nog niet vast."

Ook de WHO heeft het zwaar te verduren gehad. "In 2020 botsten de VS en China over de herkomst van het coronavirus en weigerde Trump om de WHO nog langer te financieren. Toch bleef de organisatie goed functioneren. Dat is opvallend, en daarom gaan we interviews houden met ambtenaren van verschillende landen. Ligt het aan de structuur, waarin regionale kantoren zelfstandig opereren van het hoofdkantoor? Wat kunnen andere organisaties leren van de WHO?"

Speelveld

Daarnaast zullen de in totaal dertig onderzoekers kwantitatieve analyses doen, waarbij ze alle

driehonderd internationale organisaties tegen het licht houden. "We willen dan ook kijken waar je het best op in kunt zetten. De EU wil alles tegelijk, organisaties moeten robuuster, efficiënter, democratischer. Maar misschien moet je een afweging maken, moet je accepteren dat een organisatie op democratisch vlak te wensen overlaat, maar wel robuust is. Hierover hopen we aanbevelingen te kunnen doen."

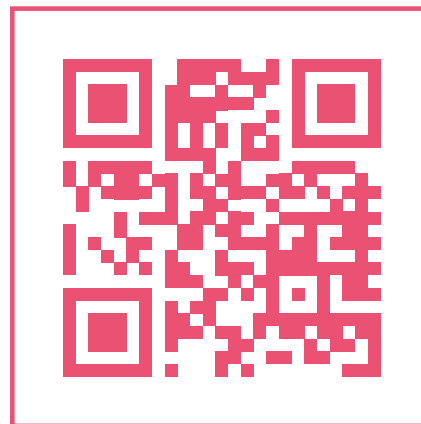
Het onderzoek gaat drie jaar duren. Zijn de bevindingen dan nog actueel, in een wereld die razendsnel verandert? "We kijken niet alleen vooruit, maar analyseren ook de huidige stand van zaken in het internationale speelveld. Dus ook al ziet de wereld er over drie jaar anders uit, dan blijven deze bevindingen interessant. Misschien niet in alle gevallen voor beleidsmakers maar wel voor wetenschappers."

Maurice Timmermans

colofon

Redactie Riki Janssen (hoofdredacteur), Wendy Degens, Peter Doorakkers, Cleo Freriks, Marion Janssens (redactie-assistent), Lotte van de Loo, Maurice Timmermans, Dennis Vaendel, Simon Wirtz
Telefoon 043 3885390
E-mail observant@maastrichtuniversity.nl
Website www.observantonline.nl **Aan dit nummer werkten mee** Line-Marie Eichhorst, Sander Jansen

Ontwerp en illustraties Simone Golob
Vertalingen o.a. B. Wall & P. Nekeman, Maud Boveland
Druk Janssen/Pers Gennep **Abonnementen** Observant wordt gratis verspreid op de universiteit en diverse locaties in Maastricht, belangstellenden kunnen de krant thuisgestuurd krijgen voor € 45 per academisch jaar
Paartjes /advertenties Zie alle info onder het kopje 'service' op onze site.

Paartjes

Lever uw paartjes-advertentie digitaal in, zie www.observantonline.nl Vóór dinsdag 16.00 uur ingeleverde Paartjes verschijnen de donderdag daarop in de krant. De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de Paartjes en behoudt zich het recht voor om zonder opgaaf van reden Paartjes te weigeren.

DE MEDEDELINGEN VAN DE UNIVERSITEIT, FACULTEITEN, SERVICECENTRA EN STUDENTEN-ORGANISATIES ZIJN TE VINDEN OP WWW.OBSERVANTONLINE.NL

Boekhandel

DE TRIBUNE

Kapoenstraat 8-10

6211 KW Maastricht

Telefoon (043) 325 19 78